

DRAGOTIN KETTE

Dragotin Kette, [slovenski pesnik](#), * [19. januar 1876](#), [Prem](#) pri [Ilirski Bistrici](#), † [26. april 1899](#), [Ljubljana](#).

Je najstarejši predstavnik [slovenske moderne](#). Po njem se imenuje [osnovna šola](#) v Trnovem, ulica v Ilirski Bistrici, moški pevski zbor in občinska nagrada za delo na kulturnem področju. V Ilirski Bistrici ima doprsni kip delo [akademskega kiparja Marjana Keršiča Belača](#), leta [2007](#) pa je [filatelistična sekcija Primorskega numizmatičnega društva](#) iz [Ilirske Bistrice](#) v sodelovanju s [Pošto Slovenije](#) izdala njegovo [znamko](#).

ŽIVLJENJE

Dragotin Kette, nastarejši izmed četvorice »modernih«, je bil Notranjec. Njegov oče Filip (1849-1891) je bil po rodu Vrhničan, ki je služboval kot učitelj po raznih majhnih krajih Notranjske in Vipavske. Njegova mati Ana Valenčičeva pa je bila hči skromnega posestnika v Trnovem pri Ilirski Bistrici; umrla je že leta 1880 za jetiko in Kettejev oče Filip se je kmalu vnovič poročil.

Osnovno šolo je Kette obiskoval najprej v Zagorje na Pivki, nato pa na Ledini. Leta 1888 je začel obiskovati gimnazijo na Vodnikovem trgu.

Njegov oče pa je v teh letih začel bolehati, zato je sina po drugem razredu gimnazije poslal na učiteljišče, da bi se lahko čimprej izučil za poklic.

Po smrti očeta se je za siroto zavzemal varuh Janez Valenčič, materin stric, precej premožen trgovec v Trnovem. Ta je želel, da Dragotin postane duhovnik, zato ga je ponovno vpisal v gimnazijo in nato se je moral Kette kot petošolec prijaviti v Alojzijevišče, kjer bi se izšolal za duhovnika, kamor pa ni bil sprejet.

Šolanje je nadaljeval v gimnaziji. Na jesen leta 1893 pa so se začele dogajati številne nesreče v šoli. Te so izvirale deloma iz svobodne osebnosti sedemnajst letnega petošolca, deloma iz tedanjih kulturnopolitičnih razmer. Dijaki so se ločili v dva tabora- katoliško radikalni dijaki so se imenovali ligaši, na drugi strani pa so bili zastopniki svobodnih idej (tudi Kette).

V šolskem letu 1893/94 so mu ljubezenske pesmi, ki niso bile v skladu s šolsko vzgojo in satirični verzi o škofu Jakobu Missiu prinesli štiri ure šolskega zavora in izgubo stričeve podpore. Naslednje leto je prišel nov udarec. Ponovno je bil kaznovan. Ker pa ni bil več zmožen plačevati šolnine, šolsko leto pa se je zaradi potresa v Ljubljani leta 1895 predčasno zaključilo, je šestošolec stal na cesti.

Že v gimnazijskih časih se je družil z Ivanom Cankarjem, s katerim je ohranjal stike tudi kasneje. Sodeloval je v v ljubljanski Zadrugi. Veliko je bral, znanje je dopolnjeval s prebiranjem rimskih, grških, nemških in ruskih pesnikov, učil se je ruskega, italijanskega, francoskega in angleškega jezika. Bil je zelo izobražen, hkrati pa tudi prijetnega značaja.

Jeseni leta 1896 je Kette odšel v Novo mesto ter napravil sprejemni izpit za sedmi razred gimnazije. Tedaj ga je ponovno začel podpirati stric Valenčič. Tu je Kette osnoval podobno društvo, kot je bila Zadruga (z istim geslom), ki pa se je kmalu razšlo zaradi strahu pred šolsko oblastjo.

Nova nesreča ga je pričakala leta 1897, ko so ga potrdili pri vojaškem odboru, vendar mu je nato vojaška oblast odložila službovanje do mature (1898). Kmalu po maturi je odšel v Trst k vojakom, tam je zbolel za jetiko, zaradi tega pa je bil odpuščen iz vojske. Umrl je komaj triindvajsetleten pri prijatelju Murnu v Cukrarni.

Ob njegovi smrti je Cankar zapisal, "da je umrl največji talent, kar smo jih imeli od Prešerna do danes".

ZADRUGA

Zadruga je združenje gimnazijcev, realcev in tudi nedijakov, ki so pod geslom "Bog in narod" gojili ustvarjalno literarno delo, se zanimali za narodnopolitična in socialna vprašanja. Med vidnejšimi člani so bili Ivan Štefe, Ivan Cankar, Rudolf Maister, Josip Murn, Oton Župančič.

Kette je bil sprejet v Zadrugo jeseni leta 1893. Ob koncu istega šolskega leta je postal tudi društveni tajnik. V tem času je trpel veliko revščino, preživel je z inštrukcijami, a se je z vnemo zavzel za društvo. Uvedel in vodil je pouk ruščine ter skrbel za red in uspešno delo. Pogosto je bral svoje pesmi ter ocenjeval dela tovarišev, predvsem pa je bil znan po spodbujanju članov k strpnosti in složnemu delu.

DELO

Je najstarejši predstavnik slovenske moderne. Družil se je z Ivanom Cankarjem in bil v letih 1893-1896 član literarnega ter političnega društva Zadruga. Kettejeve pesmi so predvsem ljubezenske in miselne. Njegova najbolj znana dela so Jagned, Na trgu, Pijanec.

Svoje najlepše pesmi je posvetil Angeli, hčerki sodnega svetnika v Novem mestu, v katero je bil zaljubljen.

Svojo prvo pesem je napisal pri osmih letih, in sicer svojemu očetu za god.

Mladinska dela je objavljala v mladinskih revijah in v Ljubljanskem zvonu, v katerem je uporabljal psevdonim Mihael Mihajlov, Zvonoslav.

Po njegovi smrti so izšle pesmi z naslovom Poezije (1900). Knjigo je s spremno besedo pripravil za tisk Anton Aškerc. Pri tem si je dovolil nekaj ključnih posegov v Kettejeva besedila, kar je bila zunanja pobuda za ostro kritiko in spopad s pesniki moderne; zlasti goreč je bil Ivan Cankar.

Poleg pesmi je pisal tudi otroško poezijo in prozo ter kratko impresionistično prozo. Kettejevo ustvarjalnost delimo po njegovih življenjskih postajah.

Ljubljansko obdobje

To je prvo obdobje. Poezija je bila začetniška, novoromantična, igriva in hudomušna. Tu ne zaznamo neposredne narave. Značilni so družabni odmevi mesta, kjer se posameznik izgublja v množici ali stoji osamljen sredi nje.

Novomeško obdobje

Naslovnica knjige Pesmi (1979) Spremenil se je pesnikov odnos do narave; temu je bila kriva predvsem ljubezen do sodnikove hčere Angele Smolove, ki se zanj ni zmenila. Sredi idilične narave čutimo pesnika, kako svoje življenje spaja s krajem in ljudmi.

Tržaško obdobje

To obdobje je najkrajše, traja le nekaj mesecev, in sicer od mature do odhoda v Trst.
Njegov odnos do ljubezni se je spremenil. Postala je bolj čutna in erotična.
Značilno je ciklično ustvarjanje.